

2. Si l'infant ha nascut dins els 180 dies següents a la celebració del matrimoni, el marit pot recórrer als tribunals civils en el termini dels sis mesos següents al naixement, per instar una acció en impugnació de paternitat, amb la sola prova de la data del part. No obstant això, no hi podrà haver lloc a impugnació de paternitat si el marit ha reconegut expressament o tàcitament la seva paternitat, o si coneixia l'embaràs abans de la celebració del matrimoni, o si s'ha comportat com a pare des del naixement de l'infant."

Segona

S'afegeixen a l'article 76 de la Llei del Registre Civil de l'11 de juliol de 1996 dos nous paràgrafs numerats de 3 i 4, amb el text següent:

"3. Per determinar la paternitat del nadó d'una dona casada, quan, a la data del naixement, fa menys de tres-cents dies que aquesta estava casada amb una persona altra que el seu espòs actual, preval la presumpció de paternitat de l'anterior espòs.

Nogensmenys, si s'estableix, mitjançant expedient registral, la prova de l'existència d'una separació de cossos amb l'anterior espòs, per qualsevol motiu que sigui i durant almenys els tres-cents dies anteriors al naixement, preval la presumpció de paternitat del marit actual.

4. En tot cas es pot recórrer als tribunals civils per instar una acció en impugnació d'aquella paternitat que, en aplicació de la presumpció legal, hagi prevalgut a nivell registral."

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la data de publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 3 de novembre del 2004

Francesc Areny Casal
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Jacques Chirac
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 3 de novembre del 2004 ha aprovat la següent:

llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars

Exposició de motius

Les consultes i els treballs preparatoris per a l'elaboració de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat van permetre constatar la gran preocupació dels pares per la protecció dels seus fills amb discapacitat, especialment quan no poden governar-se per si mateixos, i van posar de relleu les mancances de la legislació andorrana en la regulació d'aquesta matèria. Tanmateix, també cal tenir en compte que aquesta situació pot afectar no tan sols el col·lectiu que pateix alguna discapacitat sinó també d'altres, com per exemple les persones amb problemes greus de salut mental o la gent gran amb trastorns psiquiàtrics i que pateixen processos cerebrals degeneratius importants, que són igualment mereixedores de mesures de protecció i de solidaritat social.

Per això, la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat, aprovada el 17 d'octubre del 2002, en el capítol IV dedicat a la protecció i garantia dels drets, regula a l'article 22 la incapacitació i tutela amb caràcter provisional i estableix a la disposició final segona que el Govern, en el termini d'un any, ha de sotmetre al Consell General un projecte de llei regulador de la incapacitat i el sistema tutelar amb caràcter general. Per tal de donar compliment a aquest mandat, s'ha elaborat la present Llei que, primer, es refereix a la incapacitació i a l'internament en situacions determinades i, després, regula de forma completa i sistemàtica les institucions tutelars que permeten conferir a determinades persones la guarda i protecció d'aquelles que no tenen una capacitat plena d'autogovern.

Entre els aspectes que conformen aquesta Llei s'ha d'assenyalar, en primer lloc, que el règim jurídic de la incapacitat s'ajusta plenament als principis emanats de la Constitució del Principat d'Andorra i a l'interès públic que informa totes les qüestions relacionades amb els drets i les llibertats de la persona. En els aspectes processals interessa destacar la necessitat que es facin determinades proves, així com les concessions que es fan al principi de la investigació oficial amb la finalitat d'obtenir el coneixement de la veritat real en un tema tan delicat. S'imposa també que la sentència que decreta la incapacitat determini el grau i les limitacions.

La Llei també s'enfronta amb la problemàtica derivada de l'internament d'acord amb els principis constitucionals i amb criteris fonamentalment garantistes, que no tenen altra finalitat que evitar que, a l'empara d'una declaració judicial d'incapacitat, es pugui privar abusivament a una persona del seu dret fonamental a la llibertat. Així mateix, introdueix com a novetat el supòsit anomenat d'internament voluntari, amb unes garanties adreçades a evitar que es pugui convertir després en un internament involuntari i, per tant, il·legal.

Pel que fa a les institucions tutelars, es regulen d'acord amb uns criteris que en part ja es troben a la legalitat fins ara vigent, però que es desenvolupen, se sistematitzen i s'adapten als principis que informen la societat i la família del Principat d'Andorra en els temps actuals.

D'altra banda, s'ha de remarcar que la Llei opta clarament per un sistema de tutela judicial o d'autoritat, el qual ja informava la darrera normativa vigent al Principat sobre la matèria. Interessa precisar que no s'instaura un sistema únic, sinó bàsicament una dualitat de sistemes de guarda legal, que són la tutela per a la protecció dels interessos personals i patrimonials de la persona incapacitada i la curatela per a la protecció únicament del patrimoni d'aquestes persones incapacitades, però també dels declarats pròdigs i absents. No obstant això, es preveu la figura del defensor judicial, que és també un òrgan tutelar, que ha de substituir el tutor i el curador en els casos que preveu la Llei.

S'ha decidit atribuir el càrrec de tutor a una sola persona per tal d'evitar els inconvenients que s'originen a la pràctica moltes vegades per la pluralitat de tutors o per la coexistència amb administradors dels béns del tutelat. Les institucions tutelars poden recaure tant en persones físiques que estiguin en el ple exercici dels seus drets civils i que no incorrin en les causes d'incapacitat o inhabilitat establertes per la llei, com en persones jurídiques que tinguin per objecte la protecció dels menors i de les persones incapacitades, que no tinguin afany de lucre i que estiguin acreditades pel Govern. Pel que fa a les obligacions que s'imposen al tutor interessa recordar aquí l'actualització que s'efectua de les garanties que es poden imposar al titular del càrrec en funció dels interessos que predominen en la família i la societat andorrana dels temps actuals.

Així mateix, la Llei introdueix altres aspectes nous per a la nostra legislació que cal ressaltar. En primer lloc, aquesta norma, a més de mantenir el sistema tradicional d'atribuir als pares la facultat de poder nomenar tutor pels fills menors no emancipats, regula la pàtria potestat prorrogada que pot ser promoguda pels pares d'un menor quan es creu raonable que pot persistir una causa d'incapacitat després de la minoria d'edat. També s'introdueix l'anomenada autotutela, que ha estat ben rebuda en altres països, en virtut de la qual qualsevol persona major d'edat pot nomenar un tutor en previsió d'una futura declaració judicial. Una altra novetat que estableix, que pot ser d'interès ateses les característiques del país, és la possibilitat d'instaurar excepcionalment un sistema de tutela privada per a la gestió d'una empresa familiar del tutelat, a la qual s'atribueixen una bona part de les funcions que normalment corresponen a l'autoritat judicial o al consell de tutela.

Finalment la Llei regula les situacions de les persones que no tenen la nacionalitat andorrana mitjançant criteris fonamentats essencialment en els convenis internacionals existents sobre incapacitació i organismes tutelars. Tanquen la Llei dues disposicions transitòries, referents a la retroactivitat i a una adaptació automàtica del càrrec de defensor de

l'absent al de curador, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

Títol I. Incapacitació i internament de les persones

Capítol primer. Règim jurídic de la incapacitació

Article 1

Subjectes i causes d'incapacitació

1. Han de ser incapacitades les persones majors d'edat i els menors emancipats únicament en els casos en què per qualsevol causa es troben en situació habitual de no tenir la potestat d'autogovernar-se.

2. Els menors d'edat no emancipats, si concorre en ells una causa possible d'incapacitat que es creu que pot persistir després de la minoria d'edat, poden ser incapacitats durant el darrer any de la minoria d'edat; en aquest cas la incapacitació produeix els seus efectes a partir de la majoria d'edat.

Article 2

Legitimació activa

1. Estan legitimats per promoure la declaració judicial d'incapacitació el cònjuge o la persona que ha format una unió estable de parella, els descendents, els ascendents, els germans i el guardador de fet de la persona que pot ser incapacitada i el Ministeri Fiscal.

2. El Ministeri Fiscal sempre ha de ser part dels procediments d'incapacitació des del seu inici.

3. La incapacitació d'un menor d'edat no emancipat sols poden promoure-la els seus pares si es troben en l'exercici de la pàtria potestat. Si es dóna lloc a la incapacitació, es prorroga la pàtria potestat per disposició de la Llei quan la persona incapacitada assoleix la majoria d'edat i s'exerceix d'acord amb allò que estableix la sentència d'incapacitació i, subsidiàriament, d'acord amb les normes generals sobre pàtria potestat.

Article 3

Legitimació passiva

La persona objecte del procés d'incapacitació pot comparèixer en el judici amb defensa i representació pròpies. Si no, ha de ser defensada pel Ministeri Fiscal, llevat que aquest hagi promogut el judici d'incapacitació, supòsit en el qual la defensa de la persona concernida correspon al defensor judicial que es nomena.

Article 4

Procediment

1. El procés d'incapacitació s'ha de seguir d'acord amb els tràmits que estableix la Llei pel procediment civil abreuja, amb les modificacions que resulten de les disposicions d'aquesta Llei.

2. Són nul·les la renúncia, l'aplanament o la transacció que recauen sobre matèries objecte del procés d'incapacitació.

3. No es pot decretar la incapacitació sense que l'organisme jurisdiccional hagi examinat personalment la persona objecte del procés d'incapacitació i sense l'existència d'un dictamen pericial mèdic, acordat per l'organisme jurisdiccional que ha de decretar la incapacitació.

4. Sens perjudici de les proves que proposin les parts, l'organisme jurisdiccional pot acordar, fins i tot d'ofici, els mitjans de prova que consideri escaients en atenció a les finalitats del procés.

5. Durant la tramitació del procediment l'organisme jurisdiccional pot adoptar les mesures escaients per a la protecció dels interessos de la persona que pot ser incapacitada, que han de ser substituïdes per les que estableixi la sentència ferma que decreta la incapacitació.

Article 5

Sentència

1. La incapacitació produeix els seus efectes des de la fermesa de la sentència que l'estableix, excepte en el supòsit que preveu l'article 1.2. La sentència ha de determinar el grau i les limitacions de la incapacitat, la constitució de l'organisme de protecció en funció de la incapacitat

establerta, i la procedència o no de l'internament de la persona incapacitada.

2. La sentència és apel·lable a ambdós efectes i no escau la seva execució provisional.

Article 6 *Publicitat*

1. L'organisme jurisdiccional competent per a l'execució de la sentència d'incapacitació ha de promoure d'ofici la seva inscripció en el Registre Civil el mateix dia en què guanyi ferma la sentència recaiguda, i ha de practicar el registre d'acord amb les prescripcions legals sobre la matèria d'acord amb el testimoni de la resolució judicial.

2. Els actes realitzats per la persona incapacitada abans de la inscripció de la incapacitació en el Registre Civil no es poden oposar a tercers de bona fe.

Article 7 *Posició jurídica de la persona incapacitada*

Els actes realitzats per la persona incapacitada després de la sentència que decreta la incapacitació, poden ser impugnats a instàncies del seu representant legal, de la mateixa persona incapacitada o dels seus successors.

Article 8 *Reintegració de la capacitat*

1. Des del moment que desapareix la causa que va determinar la incapacitació, aquesta pot ser revocada o modificada a instàncies de les mateixes persones que segons l'article 2 estan legitimades per promoure la declaració judicial d'incapacitació, de la persona que té la representació legal o la guarda de la persona incapacitada i de la mateixa persona incapacitada, aquesta darrera sols en el cas que hagi obtingut l'autorització judicial corresponent.

2. S'apliquen al procediment de reintegració de la capacitat les previsions que estableix l'article 4.

Article 9 *Sentència*

1. La sentència que recaigui en el procediment a què es refereix l'article anterior ha d'establir si escau o no revocar la declaració judicial d'incapacitació o, si és

el cas, determinar les modificacions corresponents sobre l'extensió i els límits de la incapacitació establerts per la sentència anterior. Els seus efectes es produeixen únicament des de la ferma de la nova sentència.

2. S'apliquen a la sentència recaiguda en el procediment de reintegració de la capacitat les previsions de l'article 6 sobre publicitat de la sentència d'incapacitació.

3. La sentència que revoca la que va decretar la incapacitació, no afecta l'eficàcia dels actes realitzats abans de la ferma de la sentència revocatòria.

Article 10 *Manca de capacitat natural*

1. Els actes realitzats per una persona que no ha estat incapacitada per sentència, però que es troba en situació de no conèixer el seu significat en el moment de realitzar-los, poden ser impugnats per la mateixa persona mancada de capacitat, pel seu guardador o pel Ministeri Fiscal i, després de la mort de la persona, pels seus hereus, sempre que els hagin ocasionat un perjudici.

2. L'acció impugnatòria caduca als quatre anys a comptar de la data de celebració de l'acte judicial.

Capítol segon. Règim jurídic de l'internament

Article 11 *Internament d'urgència*

1. Si per raons d'urgència mèdica una persona que pateix trastorns psíquics ha estat ingressada en una institució adequada en règim tancat, el director del centre on s'ha realitzat l'internament ha d'informar d'aquest fet a la Batllia al més aviat possible i, en qualsevol cas, dins el termini de vint-i-quatre hores, i hi ha d'adjuntar un certificat en el qual expliciti els motius de la urgència, les característiques del trastorn i la necessitat de l'internament.

2. El batlle de guàrdia ha de ratificar o denegar l'internament en resolució motivada dins el termini de setanta-dues hores des que ha tingut coneixement de l'internament, amb observança dels requisits que estableix l'apartat tercer de l'article següent.

Article 12 *Internament amb finalitats terapèutiques*

1. Excepte el cas previst a l'article anterior, l'internament involuntari amb finalitats terapèutiques d'una persona que pateix trastorns mentals o discapacitats psíquiques en una institució adequada en règim tancat exigeix sempre autorització judicial prèvia motivada.

2. Poden promoure la demanda d'internament i proposar també la institució en la qual es practicarà l'internament les persones que segons l'article 2 estan legitimades a instar la declaració judicial d'incapacitat i, també, el representant legal de la persona incapacitada. La persona que pugui ser internada està legitimada a comparèixer en el procediment amb defensa i representació pròpies i, si no, n'ha d'assumir la defensa el Ministeri Fiscal i, subsidiàriament, el defensor judicial.

3. Abans d'autoritzar o de ratificar l'internament, el batlle ha d'examinar personalment la persona afectada, demanar el dictamen d'un facultatiu designat pel mateix batlle, escoltar el parer de la persona que pugui ser internada, del seu defensor i del Ministeri Fiscal. El batlle pot practicar també qualsevol prova que consideri rellevant i escoltar el parer de les persones que consideri convenient.

4. Sense més tràmits, el batlle dicta aute en el termini més breu possible, contra el qual es pot interposar recurs d'apel·lació a un sol efecte.

Article 13 *Control de l'internament*

1. El batlle que ha decretat l'internament pot sol·licitar d'ofici en qualsevol moment informació sobre la situació personal de l'internat i, en tot cas, l'aute que decreta l'internament imposa als metges que atenen l'internat l'obligació de remetre a la Batllia cada sis mesos un informe sobre la necessitat de mantenir l'internament o no, en base al qual el batlle ha de decretar, després d'examinar personalment l'internat i el dictamen emès per un metge que hagi designat, i després d'escoltar el parer del Ministeri Fiscal, en resolució motivada, si es continua o no l'internament. Així mateix, el tutor o la persona que tingui cura de l'in-

tern poden demanar informació sobre la seva situació.

2. Sens perjudici del que disposa l'apartat anterior, si els metges que atenen l'internat consideren que no cal perllongar l'internament, han de proposar l'alta del pacient i ho han de comunicar a la Batllia, que ha de resoldre en el termini de 24 hores.

Article 14

Internament de menors d'edat

L'internament de menors d'edat es fa sempre en un establiment adequat a les seves característiques, amb informe previ dels serveis que atenguin el menor.

Article 15

Internament voluntari

1. L'ingrés voluntari d'una persona major d'edat o emancipada en un centre escaient a la seva situació que es faci en règim de limitació de la seva llibertat, exigeix el seu consentiment per escrit, que pot ser revocat en qualsevol moment.

2. Si la persona que ha ingressat voluntàriament al centre esmentat presenta després indicis de trobar-se en una situació de no poder decidir lliurement la continuació de l'internament, aquest internament sols es pot perllongar si s'obté l'autorització judicial corresponent, amb aplicació dels requisits que estableix l'article 12.3.

Títol II. Les institucions tutelars

Capítol primer. Disposicions generals

Article 16

Òrgans tutelars

Tenen la condició d'òrgans tutelars els organismes jurisdiccionals, el Ministeri Fiscal, el tutor, el curador i el defensor judicial.

Article 17

Funcions dels organismes tutelars

Els titulars de les institucions tutelars assumeixen unes funcions que han d'exercir de forma personalíssima en in-

terès de la persona sotmesa a tutela o curatela, que tenen com a finalitat en el seu cas la protecció de la persona, la gestió del seu patrimoni i l'exercici dels seus drets.

Article 18

Capacitat

1. Únicament poden ser titulars de les institucions tutelars les persones físiques que estiguin en ple exercici dels seus drets civils i que no incorrin en cap de les causes d'incapacitat o d'inhabilitat que preveuen els articles següents.

2. També poden assumir el càrrec de tutor les persones jurídiques sense ànim de lucre que tinguin per objecte la protecció dels menors i dels incapacitats i estiguin acreditades pel Govern.

Article 19

Causas d'inhabilitat absoluta

No poden ser nomenats per exercir un càrrec tutelar i, si han estat nomenats, han de cessar en l'exercici del càrrec:

- Les persones que per resolució judicial han estat privades o suspeses de l'exercici de la pàtria potestat o de la tutela, han estat remogudes d'una tutela o privades de la guarda i educació.
- Les persones que compleixen una pena privativa de llibertat i les condemnades per qualsevol delictes, que faci suposar fonamentadament que no desenvoluparan el càrrec tutelar de forma correcta.

Article 20

Causas d'inhabilitat relativa

Tampoc poden ser titulars dels càrrecs tutelars:

- Les persones excloses pels pares o pel darrer d'ells que ha exercit la pàtria potestat o per la mateixa persona subjecta a tutela.
- Les persones nomenades per a l'exercici d'un càrrec tutelar, així com qualsevol persona que tingui o pugui tenir conflictes d'interessos amb la persona subjecta a tutela o curatela.
- La persona que té una enemistat personal manifesta amb el tutelat o sotmès a curatela.

Article 21

Excuses

1. Les funcions tutelars constitueixen un deure, excepte per a les persones esmentades en els articles 19 i 20.

2. Poden excusar-se d'acceptar un càrrec tutelar:

- Les persones que han complert l'edat de setanta anys o que pateixen una malaltia o discapacitat greu de caràcter permanent.
- Les persones que no tenen cap relació amb la persona sotmesa a tutela o curatela.
- Les persones l'ocupació professional de les quals pugui afectar el bon exercici de la tutela.

Article 22

Règim jurídic de les excuses

1. L'excusa s'ha d'al·legar davant la Batllia en el termini de quinze dies, a comptar del moment en què el designat té coneixença del nomenament.

2. Si la causa que fonamenta l'excusa ha sobrevingut al nomenament, s'ha d'al·legar davant la Batllia en el termini més breu possible; en aquest cas, però, la persona que ha assumit el càrrec tutelar està obligada a exercir les seves funcions mentre no sigui acceptada l'excusa.

3. Quan no s'accepta el càrrec tutelar i es desestima l'excusa que fonamenta la manca d'acceptació, el designat ha d'indemnitzar els danys i perjudicis que es puguin derivar de la demorança del nou nomenament i que se li puguin imputar.

Article 23

Prohibicions

Es prohibeix als titulars dels càrrecs tutelars:

- La celebració d'actes a títol onerosos que tinguin per objecte la transmissió o l'adquisició a favor seu de béns o drets de la persona subjecta a tutela o curatela, amb independència del fet que l'adquisició es faci de forma directa o per mitjà de persona interposada.
- Adquirir per ells mateixos o per persona interposada qualsevol dret de

crèdit contra la persona sotmesa a la seva tutela o curatela.

c) Exercir les seves funcions en els actes i en els litigis que la persona sotmesa a tutela o curatela celebri o tingui amb el consort o la persona que ha format una unió estable de parella o amb qualsevol dels parents en línia recta del titular del càrrec tutelar.

Capítol segon. La tutela

Secció primera. Disposicions generals

Article 24

Persones sotmeses a tutela

Estan sotmesos a tutela:

- Els menors d'edat no emancipats que no estiguin sotmesos a la pàtria potestat.
- Els incapacitats per resolució judicial quan la sentència ho hagi establert i en la mesura que ho determini.
- Els sotmesos a pàtria potestat prorrogada, en el supòsit que preveu l'article 2.3, quan s'extingeixi, llevat que escaigui la constitució d'una curatela.

Article 25

Titularitat del càrrec

- La tutela és exercida per una sola persona.
- S'ha de nomenar un únic tutor per a tots els germans, llevat que circumstàncies especials aconsellin el nomenament de més d'un tutor.

Article 26

Control de la tutela

- La tutela s'exerceix sota la vigilància del Ministeri Fiscal, que actua d'ofici o a instàncies de qualsevol persona interessada.
- L'autoritat judicial, d'ofici, a instàncies del Ministeri Fiscal o de la persona tutelada pot ordenar en qualsevol moment les mesures que cregui necessàries pel control del bon funcionament de la tutela.

Secció segona. Vocació a la tutela

Article 27

Autotutela

1. Qualsevol persona major d'edat, en previsió d'una futura declaració judicial d'incapacitat, pot nomenar en escriptura pública un tutor, la persona o persones que han de substituir-lo, excloure determinades persones de la tutela i establir la remuneració que han de percebre les persones que exerceixin el càrrec.

2. Els nomenaments i les exclusions poden ser impugnades pel cònjuge o la persona que ha format una unió estable de parella, pels descendents i ascendents de la persona que s'autotutela o pel Ministeri Fiscal si en el moment de constituir-se la tutela han sobrevingut circumstàncies que, si la persona interessada hagués tingut en compte, no haurien determinat el nomenament o l'exclusió.

Article 28

Nomenament pels pares

1. Mitjançant escriptura pública, testament o codicil, el pare i la mare que estan en ple exercici de la pàtria potestat poden nomenar tutor dels seus fills menors no emancipats, la persona o persones que han de substituir-lo, excloure determinades persones de la tutela i establir la remuneració de les persones que exerceixin el càrrec.

2. En cas de concurrència de nomenaments i d'exclusions fetes pel pare i per la mare, preval el nomenament fet pel pare o la mare que darrerament ha exercit la pàtria potestat.

3. L'organisme jurisdiccional que ha de constituir la tutela, pot prescindir dels nomenaments fets pels pares si considera de forma justificada, que existeix causa suficient per a l'exclusió.

Article 29

Donacions o disposicions a favor de la persona sotmesa a tutela

1. La persona que ha fet una donació o una disposició testamentària a favor de qui es troba sotmès a tutela, pot nomenar un administrador dels béns atribuïts i establir les seves facultats, que resten exclosos de les funcions del tutor, excepte

en relació amb els actes que excedeixen de les facultats conferides a l'administrador.

2. A manca de previsions establertes pel donant o pel testador, s'apliquen a l'administrador les normes relatives a la tutela.

Article 30

Nomenament per l'autoritat judicial

1. Si no arriben a exercir la tutela les persones designades pel tutelat o pels seus pares o no han fet ús de la facultat de nomenar tutor, el nomenament correspon a l'autoritat judicial.

2. L'organisme jurisdiccional nomena tutor la persona que per la seva situació personal i patrimonial i per altres circumstàncies concurrents consideri més apte per a l'exercici de la tutela.

3. L'organisme jurisdiccional fixa també la remuneració que ha de percebre el tutor, en funció del patrimoni de la persona sotmesa a tutela.

Article 31

Tutela privada

1. A petició de dos parents en la línia recta descendent o ascendent majors d'edat, o d'un d'ells i el consort o la persona que ha format una unió estable de parella amb la persona incapacitada, l'organisme jurisdiccional pot autoritzar la constitució d'un consell de tutela per a la gestió d'una empresa familiar de la qual forma part el tutelat, amb la facultat que nomeni tutor i que controli la seva gestió.

2. El consell de tutela està integrat per un mínim de tres persones i per un màxim de cinc persones que reuneixin els requisits de capacitat que exigeix la llei per a l'exercici del càrrec de tutor, designades per l'organisme jurisdiccional. El consort o la persona que ha format una unió estable de parella pot formar part del consell de tutela.

3. Les persones que formen el consell de tutela han de prestar les garanties que assenyali l'organisme jurisdiccional per tal d'assegurar l'exercici correcte de les seves funcions abans de prendre possessió del càrrec, i tenen dret a percebre la remuneració que fixi l'organisme juris-

dicional que autoritza la constitució del consell de tutela.

4. L'organisme jurisdiccional, a instàncies del Ministeri Fiscal, del consort o la persona que ha format una unió estable de parella o de dos parents en línia recta descendent o ascendent de la persona sotmesa a tutela, pot decretar l'extinció del consell de tutela si l'interès del tutelat ho exigeix o si els seus membres no compleixen de forma correcta les funcions pròpies del càrrec.

Secció tercera. Constitució de la tutela

Article 32

Legitimació per promoure la seva constitució

1. Estan obligats a promoure la constitució de la tutela el cònjuge o la persona que ha format una unió estable de parella, els descendents, ascendents i germans de la persona incapacitada, el guardador de fet i la institució que en tingui la guarda; altrament responen dels danys i perjudicis ocasionats a la persona que ha de ser sotmesa a tutela.

2. Les autoritats administratives i judicials que per raó de l'exercici de les seves funcions tinguin coneixement que una persona ha de ser sotmesa a tutela, han de demanar de forma immediata la seva constitució o diposar-la d'ofici.

3. Qualsevol persona que tingui coneixement de la necessitat de constitució d'una tutela, ha de posar-ho en coneixement de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal.

Article 33

Nomenament

1. La tutela es constitueix per aute recaigut en procediment de jurisdicció voluntària, amb audiència prèvia del menor sempre si té almenys dotze anys o de la persona incapacitada si té prou coneixement, del cònjuge o la persona que ha format una unió estable de parella, dels parents més propers de la persona incapacitada i de les altres persones que l'autoritat judicial cregui convenient, sempre que això no suposi un retard excessiu.

2. Un cop efectuat el nomenament, el batlle dóna possessió del càrrec a la persona que ha d'exercir la tutela.

Article 34

Publicitat

1. Les resolucions judicials sobre els càrrecs tutelars s'han d'inscriure en el Registre Civil, a instància de l'organisme jurisdiccional que les ha adoptat, mitjançant testimonni de la resolució judicial ferma escaient.

2. Els actes realitzats per la persona sotmesa a tutela abans de la inscripció de la resolució judicial en el Registre Civil no es poden oposar a tercers de bona fe.

Secció quarta. Obligacions del tutor

Article 35

Inventari

1. El tutor ha de fer un inventari judicial complet del patrimoni inicial de la persona sotmesa a tutela, encara que existeixi dispensa de prendre inventari, amb intervenció del Ministeri Fiscal i de les persones que el batlle consideri escaient citar, dins els seixanta dies següents a la presa de possessió del càrrec, termini que pot ser objecte de pròrroga judicial per causa justa, fins a un màxim de seixanta dies més. La mateixa obligació ha de complir el tutor respecte als béns que adquireixi posteriorment la persona sotmesa a tutela.

2. Fins després d'haver practicat l'inventari, el tutor sols pot realitzar els actes de gestió que no admetin demora.

Article 36

Mesures per garantir la gestió del patrimoni

El tutor està obligat a adoptar les mesures següents amb càrrec al patrimoni de la persona subjecta a tutela:

a) Invertir els diners que formen part del patrimoni del tutelat, excepte les quantitats necessàries per atendre les despeses ordinàries de la tutela, en dipòsits bancaris, en préstecs amb interès i garantia real o en béns prudençialment segurs.

b) Dipositar o tenir en lloc segur els valors, les joies, les obres d'art i altres objectes valuosos que formen part del patrimoni del tutelat i posar el fet en coneixement de l'autoritat judicial.

c) Si en el patrimoni del tutelat s'hi troben títols al portador, el tutor ha de convertir-los en títols nominatius a favor del tutelat, llevat que l'organisme jurisdiccional estableixi una altra garantia.

d) Convenir una pòlissa d'assegurances per tal de garantir les responsabilitats derivades de l'exercici de la tutela, si el valor del patrimoni és superior a l'equivalent de cent cinquanta vegades el salari mínim mensual.

Article 37

Obligació de retre comptes

1. El tutor ha de retre comptes de la seva gestió en qualsevol moment a instàncies de l'autoritat judicial o en els terminis establerts per la resolució judicial que determina la constitució de la tutela i com a mínim s'ha d'efectuar un cop cada any natural.

2. La persona incapacitada, si té prou coneixement i sempre que tingui almenys catorze anys, si es tracta de tutela d'un menor, ha de ser citada a l'acte d'aprovaçió dels comptes.

Article 38

Responsabilitats

1. El tutor ha d'exercir les seves funcions amb la diligència d'un bon pare de família.

2. El tutor respon davant de la persona sotmesa a tutela pels danys i perjudicis ocasionats per l'incompliment o pel compliment defectuós de les seves obligacions en els casos que li siguin imputables.

3. L'acció de responsabilitat prescriu als tres anys, a comptar de l'aprovaçió dels comptes finals de la tutela.

Secció cinquena. Exercici de la tutela

Article 39

Tutela del menor

1. El tutor ha de tenir cura del menor, proporcionar-li aliments i una formació integral i ha d'actuar com a representant legal del tutelat en tots els seus actes civils i de gestió del seu patrimoni, excepte en relació amb els actes que per disposició de la Llei pot realitzar el menor ell mateix.

2. El menor ha d'obeir i respectar el tutor i aquest ha de conviure amb el menor, llevat que per resolució judicial s'autoritzi que el tutelat resideixi en un lloc diferent, amb audiència prèvia del menor si almenys té catorze anys.

3. El tutor ha de consultar el tutelat abans de realitzar actes importants que afectin la seva persona o els seus béns si té coneixement suficient i sempre que tingui almenys catorze anys. L'assentiment del menor subjecte a tutela no allibera el tutor de les seves responsabilitats.

Article 40

Actes del menor exclosos de la tutela

Si el tutor permet de forma expressa o tàcita que el menor d'edat però major de setze anys, sotmès a tutela, exerceixi una professió o activitat, el tutelat pot realitzar tots els actes necessaris per a l'exercici regular de la professió o activitat i actuar en relació amb els béns que adquireixi com si hagués obtingut l'habilitació d'edat.

Article 41

Tutela de la persona incapacitada

1. El tutor ha de tenir cura de la persona incapacitada, procurar-li aliments i fer tot el que calgui perquè adquireixi o recuperi la seva capacitat i la seva inserció a la societat, gestionar el seu patrimoni, representar-lo excepte en relació amb els actes que pot realitzar ell mateix per disposició de la Llei o de la sentència d'incapacitació i a informar anualment la Batllia de la situació de la persona incapacitada.

2. El domicili de la persona incapacitada és el de la persona titular del càrrec tutelar, llevat que en la constitució de la

tutela o per resolució judicial posterior s'hagi disposat altrament.

Article 42

Autorització judicial

1. El tutor necessita autorització judicial per:

a) Disposar dels béns de la persona sotmesa a tutela, excepte els fruits i els béns mobles que no puguin conservar-se.

b) Repudiar herències deferides al tutelat, acceptar-les sense benefici d'inventari i acceptar liberalitats que comportin gravamen o condició.

c) Prendre diner en préstec en nom del tutelat.

d) Sotmetre a arbitratge o promoure accions judicials, excepte en aquest darrer cas quan es tracti d'un assumpte urgent, de reclamació de prestacions periòdiques o de pretensions de quantia inferior a l'equivalent de vint vegades el salari mínim mensual.

e) Atorgar contractes d'arrendament.

f) Continuar l'explotació d'un establiment comercial o industrial que el tutelat ha rebut per herència o donació i per constituir o adquirir la condició de soci en societats que no limiten la responsabilitat personal dels seus socis.

2. Abans d'atorgar l'autorització, el batlle ha d'escoltar el parer del Ministeri Fiscal i, si ho creu convenient, del tutelat i ha de demanar els informes que cregui oportuns.

Article 43

Manca d'autorització

Els actes realitzats pel tutor sense obtenir el requisit de l'autorització judicial prèvia o sense haver-la obtingut amb posterioritat a la realització de qualsevol dels actes que enumera l'article anterior són radicalment nuls.

Secció sisena. Extinció de la tutela

Article 44

Causes

La tutela s'extingeix per:

a) La majoria d'edat, emancipació o habilitació d'edat del tutelat, llevat que amb anterioritat hagués estat incapacitat judicialment segons l'article 1.2.

b) L'adopció del tutelat menor d'edat.

c) Recuperació de la pàtria potestat, si la tutela es va constituir per la seva privació o suspensió.

d) Mort, declaració de mort o d'absència del tutelat.

e) Desaparició de la incapacitat o modificació de la sentència de declaració d'incapacitat, quan determina la substitució de la tutela per la curatela o l'extinció de la incapacitat.

Article 45

Declaració judicial de l'extinció

1. El tutor i el tutelat han de comunicar en el termini més breu possible a la Batllia la causa que determina l'extinció de la tutela. També pot fer aquesta comunicació qualsevol persona interessada.

2. La resolució judicial que decreta l'extinció de la tutela serà comunicada d'ofici al Registre Civil pel mateix organisme jurisdiccional que l'adopti, de forma posterior i immediata a la fermesa de dita resolució.

Secció setena. Cessament del tutor

Article 46

Causes

Són causes que determinen el cessament del tutor en les seves funcions:

a) La mort, declaració de mort o d'absència del tutor o la dissolució de la persona jurídica que exercia el càrrec.

b) La incapacitació del tutor després d'haver acceptat el càrrec o l'adveniment d'una causa d' inhabilitació absoluta o relativa pel seu exercici.

c) La remoció regulada a l'article 48.

d) L'excusa del tutor admesa per resolució judicial.

Article 47

Impossibilitat d'exercir el càrrec

1. El tutor ha de cessar en l'exercici de les seves funcions si, després d'haver acceptat el càrrec, concorre en la seva persona qualsevol de les causes d'incapacitació o d'inhabilitació que preveu la llei o si li és acceptada l'excusa que va al·legar.

2. En aquests casos el tutor té el deure de realitzar els actes indispensables de gestió fins que hagi acceptat el càrrec el nou tutor o fins que s'hagi nomenat un defensor judicial per suplir-lo.

Article 48

Remoció del tutor

1. Procedeix decretar la remoció del tutor quan la seva continuïtat en el càrrec es considera contrària als interessos de la persona sotmesa a tutela.

2. La remoció s'estableix per resolució judicial dictada d'ofici o a instàncies del Ministeri Fiscal, del mateix tutelat o de qualsevol altra persona interessada, després d'escoltar el parer del tutor i de les altres persones que el batlle consideri convenient en interès del tutelat.

3. Decretada judicialment la remoció es procedeix de forma immediata a nomenar un altre tutor.

Secció vuitena. Efectes de l'extinció i del cessament

Article 49

Rendició final de comptes

1. En acabar la tutela o quan es produeix el cessament de la persona que exercia el càrrec, el tutor ha de retre comptes finals justificats de la seva gestió a la Batllia en el termini de sis mesos, prorrogables per resolució judicial si concorre una justa causa, per un altre període de tres mesos i ha de posar el patrimoni a disposició del tutelat, dels seus hereus o del nou tutor.

2. Si el cessament es produeix per defunció, els hereus del tutor han de retre comptes en els terminis esmentats, que es computen des de l'acceptació de l'herència.

Article 50

Reclamació de la rendició de comptes

1. La rendició de comptes pot ser requerida per la persona tutelada, pel seu representat legal o pels seus hereus.

2. L'acció de reclamació prescriu als tres anys a comptar del termini establert per a la rendició.

3. Les despeses necessàries de la rendició de comptes van a càrrec del patrimoni del tutelat.

Article 51

Aprovació dels comptes

1. L'autoritat judicial ha de donar o denegar l'aprovació dels comptes després d'haver conferit audiència a la persona tutelada o al seu hereu, al nou tutor, curador o defensor judicial i pot decretar abans de l'aprovació les diligències que consideri pertinents.

2. El ròssec dels comptes finals merita interessos legals a favor del tutor des que ha requerit el pagament a l'obligat, amb el lliurament previ del patrimoni, i si el ròssec és desfavorable al tutor, merita interessos legals des del moment de l'aprovació dels comptes.

Article 52

Efectes de l'aprovació

1. L'aprovació dels comptes per l'autoritat judicial no impedeix l'exercici de les accions que recíprocament puguin correspondre, per raó de la tutela, al tutor i al tutelat o als seus hereus.

2. Aquesta acció prescriu al cap de tres anys a comptar de l'aprovació del compte final.

3. Si l'acció de responsabilitat es fonamenta en un fet delictiu, el termini de prescripció és el que estableix la legislació penal pel fet delictiu, si aquest termini és superior al que preveu l'apartat anterior.

Capítol tercer. La curatela

Article 53

Persones sotmeses a curatela

Estan sotmeses a curatela:

a) Les persones menors d'edat emancipades i les que han obtingut l'habilitació d'edat.

b) Les persones incapacitades per a les quals no es considera escaient la constitució de la tutela.

c) Les persones declarades pròdigues.

d) Les persones declarades absents en relació amb els seus interessos patrimonials.

Article 54

Constitució de la curatela per disposició de la llei

L'autoritat judicial pot ordenar la constitució d'una curatela:

a) Quan es tracta de salvaguardar els interessos d'una persona concebuda.

b) Quan l'herència es defereix a favor de persones inicialment incertes.

c) En relació amb les fundacions en període de constitució, si manca el nomenament de persona encarregada de la gestió del patrimoni fundacional.

d) Per a la gestió de fons de subscripció per a finalitats de beneficència o d'utilitat general de caràcter temporal, quan les persones designades per a la seva gestió no exerceixen les seves funcions.

Article 55

Normativa aplicable

Són aplicables a la curatela les disposicions establertes en el capítol anterior per a la tutela, llevat que del text de la llei se'n dedueixi una altra cosa.

Article 56

Preexistència de tutela

Si la persona que ha de ser sotmesa a curatela ha estat abans sota el règim de la tutela, es confereix el càrrec de curador a la persona que ha exercit la tutela, tret que l'organisme jurisdiccional ho disposi altrament.

Article 57

Curatela dels menors emancipats i habilitats d'edat

1. La curatela dels menors emancipats i dels habilitats d'edat només s'ha de constituir, a instàncies d'aquests, quan calgui l'assentiment del curador.

2. El menor emancipat o habilitat d'edat necessita l'assentiment del curador:

a) Per disposar dels seus béns immobles, establiments mercantils o industrials, drets de propietat intel·lectual o industrial, béns mobles de valor superior a l'equivalent de dues-centes vegades el salari mínim mensual i per disposar dels valors, accions o participacions socials, excepte quan s'alienen per un valor no inferior al de cotització.

b) Per prendre diners en préstec.

c) Per adquirir la condició de soci en societats que imposen una responsabilitat personal dels socis pels deutes socials o per acceptar el càrrec d'administrador en qualsevol tipus de societat.

d) Per renunciar a donacions, crèdits, llegats o per acceptar herències sense el benefici d'inventari.

e) Per garantir obligacions alienes.

Article 58

Curatela de les persones incapacitades

1. La curatela de les persones incapacitades per resolució judicial té per objecte complementar la seva capacitat d'obrar. Per tant el curador ha de donar el seu assentiment als actes que determina la resolució judicial que estableix la incapacitació.

2. Si la sentència omet pronunciar-se sobre aquest punt, es requereix l'assentiment del curador en relació amb els actes que esmenten els articles 42.1 i 57.2.

Article 59

Curatela del pròdig

1. Estan legitimats per demanar la declaració de prodigalitat únicament el consort o la persona que ha format una unió estable de parella, els descendents i ascendents que perceben aliments del presumpte pròdig o es trobin en situació de poder reclamar aliments i els seus representants legals i, si aquests darrers no ho fan, el Ministeri Fiscal.

2. Si el presumpte pròdig no compareix en el judici, ha de ser defensat pel Ministeri Fiscal i, si aquest ha promogut la demanda, pel defensor judicial.

3. La sentència que declara la prodigalitat determina l'àmbit en el qual el pròdig pot gestionar els seus interessos

patrimonials i l'àmbit en el qual necessita l'assentiment del curador que, en qualsevol cas, és necessari pels actes que esmenta l'article 57.2.

Article 60

Curatela de l'absent

1. La declaració judicial d'absència d'una persona major d'edat determina que es nomeni un curador que gestioni els seus interessos patrimonials, en la mesura que necessitin ser administrats.

2. La declaració judicial d'absència es tramita pel procediment de jurisdicció voluntària a instàncies del consort o la persona que ha format una unió estable de parella, dels descendents o ascendents de l'absent o del Ministeri Fiscal. El curador assumeix les funcions de conservació, administració i defensa del patrimoni de l'absent i la resta de funcions que li confereixi l'aute de declaració d'absència en atenció a les circumstàncies que concorren en cada cas concret; en qualsevol cas el curador necessita autorització judicial per poder disposar dels béns no consumibles o no deteriorables.

3. La curatela de l'absent s'extingeix per resolució judicial recaiguda quan la persona interessada ja es troba en condicions de gestionar el seu patrimoni i en els casos de mort o de declaració de mort de l'absent.

Article 61

Conseqüències de la manca d'assentiment

1. Els actes jurídics realitzats sense l'assentiment del curador quan l'assentiment sigui preceptiu són impugnables a instàncies del mateix curador mentre està vigent el càrrec de la persona subjecta a curatela i, en el cas de la prodigalitat, per les persones que segons l'article 59.1 estan legitimades per demanar la declaració judicial de prodigalitat.

2. L'acció s'ha d'interposar en el termini de tres anys, que en relació amb les persones subjectes a curatela es computen des de la seva extinció.

Capítol quart. El defensor judicial

Article 62

Procedència del nomenament

Procedeix el nomenament de defensor judicial en els casos de conflicte d'interessos entre tutor o curador i la persona sotmesa a tutela o curatela, quan no existeix o esdevé inoperant la tutela o la curatela i en els altres casos que preveu la Llei.

Article 63

Nomenament

El nomenament de defensor judicial es fa en aute dictat en procediment de jurisdicció voluntària d'ofici o a instàncies del Ministeri Fiscal, del tutor o curador o de qualsevol persona legitimada per comparèixer en judici i ha de recaure en la persona que l'organisme jurisdiccional considera més escaient per a l'exercici del càrrec, en atenció a les circumstàncies que determinen el seu nomenament.

Article 64

Funcions

L'actuació del defensor judicial s'ha de concretar a l'acte o actes que n'han determinat el nomenament i ha de retre comptes de la seva gestió a l'autoritat judicial una vegada acabada.

Títol III. Aplicació de la normativa andorrana

Article 65

Dret internacional privat

1. Les institucions protectores de les persones mancades de capacitat d'autogovern es regulen per la llei nacional de la persona incapacitada.

2. Les mesures provisionals o urgents de protecció que escaigui adoptar en relació amb una persona incapacitada estan sotmeses a les prescripcions de la llei de la seva residència habitual.

3. Les formalitats i els procediments sobre constitució de les institucions protectores a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article que requereixin intervenció d'autoritats judicials o organismes admi-

nistratius andorrans es regulen, en tot cas, per la llei andorrana.

Disposició transitòria primera

Els titulars dels organismes tutelars constituïts abans de la vigència d'aquesta Llei conserven els seus càrrecs, però se sotmeten, pel que fa al seu exercici, a les disposicions de la Llei.

Disposició transitòria segona

El càrrec de representant de l'absent, constituït segons la normativa anterior a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, s'ha d'exercir d'acord amb les normes establertes per a la curatela.

Disposició derogatòria

Resten derogats el Decret del 18 de juliol de 1973 sobre curadoria dels menors, l'apartat V-TUTELA del Decret del 15 de novembre de 1975, els articles 44 al 49 de la Llei qualificada del 21 de març de 1996 de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, l'article 22 de la Llei del 17 d'octubre del 2002 de garantia dels drets de les persones amb discapacitat i totes les altres disposicions anteriors que s'oposin als preceptes d'aquesta Llei.

Disposició final primera

Les garanties establertes en aquesta Llei s'apliquen als internaments i altres mesures de protecció decretades amb anterioritat a la seva vigència.

Disposició final segona

La present Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 3 de novembre del 2004

Francesc Areny Casal
Sindic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Jacques Chirac
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Lleis ordinàries

Llei 13/2004, del 3 de novembre, de suplement de crèdit per finançar les despeses derivades de la proposta d'adjudicació definitiva dels treballs de senyalització horitzontal de la xarxa de carreteres per a l'exercici 2004

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 3 de novembre del 2004 ha aprovat la següent:

lleï 13/2004, del 3 de novembre, de suplement de crèdit per finançar les despeses derivades de la proposta d'adjudicació definitiva dels treballs de senyalització horitzontal de la xarxa de carreteres per a l'exercici 2004

Per acord del Govern del 25 de febrer del 2004, es van licitar, mitjançant concurs nacional d'urgència, els treballs de senyalització horitzontal de la xarxa de carreteres per a l'exercici 2004, amb una estimació base de 74.244,08 euros.

El 18 de març del 2004 es va fer l'obertura de plecs, amb els resultats següents:

MULTI SERVEIS COPRINCEP amb una oferta de 116.952,37 euros.

EUROSENYALS amb una oferta de 119.551,24 euros.

Vist el caràcter de servei essencial i urgent dels treballs de senyalització horitzontal de la xarxa de carreteres per a l'exercici 2004;

Atès que no hi ha suficient dotació pressupostària en la Llei del pressupost per a l'exercici 2004;

Vist que el Govern, per acord del 19 de maig del 2004, ha aprovat un avenç de fons per l'import de 43.000 euros per dotar la partida pressupostària corresponent;

El Govern, en la sessió del 19 de maig del 2004, ha aprovat aquest Projecte de llei.

Article 1

S'aprova un suplement de crèdit per un import de 43.000 euros, per a la partida pressupostària 730 (Departament de Serveis Externs) - 22790 (Altres treballs a l'exterior) - PROJ-0003 (Senyalització de carreteres), per al Ministeri d'Ordenament Territorial.

Article 2

Aquest suplement de crèdit es finançarà mitjançant la reducció de 43.000 euros de la partida pressupostària 720 (Departament d'Obres Públiques)-60700 (Construcció de carreteres)-1987-0000000014 (Eix. Rect. CG1 Pont Fontaneda - frontera).

Article 3

Aquesta Llei entra en vigor el mateix dia de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 3 de novembre del 2004

Francesc Areny Casal
Sindic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Jacques Chirac
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Llei 16/2004, del 3 de novembre, de modificació de la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 3 de novembre del 2004 ha aprovat la següent:

lleï 16/2004, del 3 de novembre, de modificació de la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis

Exposició de motius

El 13 d'abril del 2000, el Consell General va aprovar la Llei de l'impost indirecte